

Atos – gora, ki izžareva drugačnost

Na našem planetu obstaja le malo krajev, ki bi bili tako posebni in bi tako skrivnostno privlačili človeštvo, kot to silovito – morda po 1000 letih zgodovine še siloviteje – uspeva gori Atos.

Morda tej eksotičnosti botruje težak in dolg proces pridobivanja dovoljenja za vstop in sama omejenost 'turističnega' bivanja na zgolj nekaj dni. Atosa se mogoče skrivnostni sloves drži zaradi prečudovite, navdihujoče naravne lepote, ki prešinja pobočja od vrha 2033 m visoke gore pa vse do morske nižine. Morebiti k misteriozni fami polotoka prispeva tudi stara tradicija, da na celotno ozemlje, kjer prebiva okrog 2000 menihov, še nikoli ni stopila ženska noga. Menihi lahko poleg Boga ljubijo le še Marijo, Bogorodico, ki naj bi po legendi med plovbo nekoč pristala na obalah Atosa.

Vse to gotovo drži; a skrivnostna privlačnost drugačnosti te gore, kjer domuje samostojna meniška republika z dvajsetimi samostani in nešteti celicami eremitov, izvira iz neštevilnih rodov menihov, ki na tem kraju že več kot 1000 let neprekinjeno molijo noč in dan. Gora dobesedno diha molitev, s katero je prežet vsak košček narave, številnih

kolib in naselbin, čudovitih umetnin po cerkvah, ki predstavljajo višek zgodnjekršćanske in bizantinske umetnosti.

Naša kratka izkušnja na tej gori je bila navdihujoča. Iskreni nasmehi, ki prevevajo obličja menihov, v človeku vzbujajo prvinska vprašanja o tisti skrivnostni drugačnosti, ki prihaja iz onstranstva. Mir, spokojnost in tišina dajejo ton vsakdanu, ko se prepletajo z ubranim bogoslužnim petjem. Skromnost in ekstremnost bivanjskih razmer na vsakem koraku vabita človeka, da se začne ozirati kvišku.

Za zahodnjaka, človeka mestnih ulic, hrupnih zabav, vsakodnevnega vrveža in digitalne kulture, ki vsak večer z od raznoraznih ekranov utrujenimi očmi pade v posteljo, predstavlja atoški svet nepredstavljivo, oddaljeno drugačnost; anahronizem, stanje večstoletne civilizacijske zamude. V resnici pa Atos še kako nagovarja ravno tega človeka 21. stoletja, ko pričuje za nedoumljivo skrivnost, za drugačnost odnosa med človekom in Bogom.

Izkušnja Atosa te nujno spremeni – nihče se z gore ne more vrniti enak.